

**ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ**

ФАКУЛЬТЕТ МІЖНАРОДНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН

**КАФЕДРА МІЖНАРОДНОЇ ЕКОНОМІКИ ТА МЕНЕДЖМЕНТУ
ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ**

Пояснювальна записка

до дипломної роботи

МАГІСТР

(освітній ступінь)

на тему: «Аналіз і оцінка зовнішнього середовища в управлінні міжнародним
бізнесом підприємства»

Виконала: студентка 2 року навчання,
групи 8.06.07.14.03,
спеціальності 8.03050301 «Міжнародна
економіка»

Тимченко В.О.

Керівник: к.е.н., доцент Полякова Я.О.

Рецензент: к.е.н., професор Андросова Т.В.

Харків – 2016 рік

Сучасне ринкове середовище характеризується тим, що технології, безперервно розвиваючись, змінюють ринок, формуючи нові потреби і видозмінюючи зв'язані технологічні ланцюжки. Нині конкуренція здійснюється не стільки між товарами та послугами, як між різними моделями бізнесу. При цьому в якості конкурентних переваг у бізнесі розглядаються нові технології управління і знання персоналу. Міжнародний бізнес на сучасному етапі постійно функціонує в умовах невизначеного середовища, середовища постійних змін, до яких компанії змушені не лише пристосовуватись, а передбачити їх та діяти на випередження.

Ведення міжнародного бізнесу має значні відмінності в порівнянні з веденням бізнесу в рамках країни. Велике значення для успішної діяльності фірми набувають речі, про які національним компаніям не доводиться навіть думати. У зв'язку з цим стає очевидним необхідність ретельного вивчення особливостей ведення і управління міжнародним бізнесом.

Міжнародний бізнес включає будь-які господарські операції, що здійснюються двома і більше країнами. Такі ділові взаємовідносини можуть виникати на рівні як приватних, так і державних організацій. У випадку участі приватних компаній у міжнародному бізнесі господарські операції, як правило, проводяться з метою одержання прибутку. Діяльність фірм, що мають державну форму власності, не завжди орієнтована на прибуток.

Міжнародний бізнес — це частина загальної системи міжнародних економічних відносин, що відповідає стосункам, пов'язаним з діловою діяльністю промислового, комерційного, валютно-фінансового, перевізного типів. Кожна форма міжнародних економічних відносин відображена в міжнародному бізнесі, і виходячи з них можна говорити про такі види міжнародного бізнесу, як валютний, промисловий, фінансово-кредитний, торговий, аграрний, — кожен з яких, має свої підвиди.

Сутність зовнішнього середовища в управлінні бізнесом полягає у тому, що фірма, яка виходить на міжнародний ринок, повинна проаналізувати усі фактори

зовнішньо середовища, які вплинуть на функціонування бізнесу, та обрати вірну стратегію для змоги конкурувати на міжнародному ринку.

Вихід підприємства на зовнішні ринки має низку переваг: нижчі виробничі витрати чи продовження життєвого циклу товарів, подолання торговельних бар'єрів чи уникнення дії антимонопольного законодавства тощо. Компанії, особливо потужні, намагаються своєчасно скористатися цими можливостями.

Багатьох економістів присвячували себе пошуку факторів зовнішнього середовища для ведення міжнародного бізнесу. Економісти такі як, Г. Мінцберг, П. Друкер, М. Портер, Дж. Белл, О. Богданова і Л. фон Берталанфі займались визначенням цих факторів. З прикладних позицій до вирішення даної проблеми долучились українські вчені Н.В. Васюткін, Д.В. Кіпа, Г.О. Копосов, В.Є. Момот, А.А. Мазаракі, Д.М. Пшеслінський, І.В. Смолін, П.Г. Шелухін та інші. На сьогоднішній день існують фактори прямої і непрямой дії на зовнішнє середовище. До прямих факторів відносять споживачів, конкурентів, ринок робочої сили, інфраструктуру. До непрямих факторів відносять економічні, політико-правові, культурні, демографічні, природні ресурси, науково-технологічні.

Об'єктом дослідження даної роботи є процес оцінки зовнішнього середовища в сфері міжнародного бізнесу.

Предметом дослідження є теоретико-методичне забезпечення аналізу та оцінки зовнішнього середовища в системі управління міжнародною діяльністю підприємства ДП «Електроважмаш», яке спеціалізується на розробці та виробництві турбо- і гідрогенераторів, крупних електричних машин постійного струму для різних галузей народного господарства, та постачанні комплектного електрообладнання для залізничного та міського електротранспорту.

Мета дипломної роботи систематизація теоретичного матеріалу та впровадження методичного інструментарію щодо аналізу та оцінки зовнішнього середовища підприємства.

Для досягнення поставленої мети необхідно дослідити наступні питання: треба надати теоретичне обґрунтування поняттю міжнародний бізнес, внутрішнє та зовнішнє середовища; розкрити прямі і не прямі фактори зовнішнього середовища; розглянути методи оцінки зовнішнього середовища в управлінні міжнародним бізнесом підприємства; оцінити роль та значення зовнішнього середовища для підприємства; запропонувати ефективний метод оцінки зовнішнього середовища в управлінні міжнародним бізнесом для виходу підприємства на міжнародні ринки.

Дипломну роботу викладено на «108» сторінках. Вона складається зі вступу, трьох розділів, висновків, резюме, списку використаних джерел з 70 найменувань. Матеріал дипломної роботи проілюстровано 32 таблицями та 6 рисунками.

В першому розділі розглянуто теоретичні засади аналізу і оцінки зовнішнього середовища в управлінні міжнародним бізнесом підприємства. Сутність зовнішнього середовища, критерії та методи оцінки зовнішнього середовища в управлінні міжнародним бізнесом.

В другому розділі проаналізовано господарську діяльність досліджуваного підприємства ДП «Електроважмаш» та зовнішню економічну діяльність.

В третьому розділі дипломної роботи запропоновано метод оцінки зовнішнього середовища в управлінні міжнародним бізнесом підприємства ДП «Електроважмаш» та доцільність використання цього методу.